

5 MAYIS DÜNYA EL HİJYENİ GÜNÜ (2025)

5 Mayıs Dünya El Hijyeni Günü: “Hayat Kurtarın: Ellerinizi Temizleyin”

Dünya El Hijyeni Günü, her yıl 5 Mayıs tarihinde uluslararası düzeyde kutlanan bir farkındalık günüdür. Bu özel gün, sağlık hizmetlerinde el hijyeninin önemine dikkat çekmek ve dünya genelinde daha güvenli, sürdürülebilir hijyen uygulamalarının benimsenmesini teşvik etmek amacıyla, 2009 yılında Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından başlatılan **“Hayat Kurtarın: Ellerinizi Temizleyin”** adlı küresel kampanya çerçevesinde yürütülmektedir.¹

2025 yılı itibarıyla 17. yılına ulaşan kampanya, sağlık çalışanlarını ve karar vericileri yalnızca enfeksiyon kontrolü açısından değil, aynı zamanda çevresel sürdürülebilirlik açısından da bilinçli davranmaya çağırmaktadır. El hijyeni, sağlık hizmetlerinde enfeksiyonların önlenmesi, hasta güvenliğinin sağlanması ve antimikrobiyal dirençle mücadele açısından en etkili ve düşük maliyetli uygulamalardan biridir.¹

El Hijyeni Eldivenin Yerine Geçmez

Tıbbi eldivenler belirli klinik işlemlerde vazgeçilmezdir. Ancak, eldiven takmak hiçbir zaman el hijyeninin yerine geçmemelidir. Eldiven kullanılsa dahi, her temas öncesi ve sonrası uygun el hijyeni sağlanmalıdır. Eldivenlerin gereksiz veya aşırı kullanımı; mikroorganizma bulaş riskini artırabilir, el hijyeni fırsatlarının kaçırılmasına yol açabilir ve sağlık çalışanlarında mesleki dermatit riskini yükseltebilir.²

Dünya Sağlık Örgütü’nün **“El Hijyeni İçin 5 Endikasyon”** yaklaşımı doğrultusunda, el yıkama veya el antiseptiği kullanımı yalnızca eldivensiz durumlarla sınırlı değildir. Bu beş endikasyonun her biri —hasta ile temas öncesi ve sonrası, vücut sıvılarına maruz kalma riski öncesi, aseptik işlemler öncesi ve hasta çevresine temas sonrası— el hijyeninin kritik olduğu anlardır.³

Eldiven Kullanılmak Durumunda Kalındığında Nelere Dikkat Etmek Gerekir?²

Bu yılın teması, sağlık çalışanlarını aşağıdaki başlıklarda daha bilinçli ve kanıta dayalı kararlar almaya davet etmektedir: **“Eldiven olabilir, ama asıl olan her zaman el hijyenidir”**

- ✓ Eldiven kullanımının gerçekten gerekli olup olmadığını değerlendirmek
- ✓ Uygun eldiven türünü seçmek
- ✓ Eldivenleri doğru kullanmak
- ✓ Eldiven giyilse dahi uygun zamanda el hijyeni uygulamak

Gereksiz eldiven kullanımı yalnızca sağlık hizmeti kalitesini düşürmekle kalmaz, aynı zamanda çevresel atık yükünü de artırır. Koronavirüs Hastalığı-2019 pandemisi döneminde, sadece birkaç ay içinde milyarlarca kişisel koruyucu ekipmanın kullanıldığı ve bunun sonucunda **günde yaklaşık 591 ton atık**

¹ <https://www.who.int/campaigns/world-hand-hygiene-day/2025>

² <https://www.safetyandquality.gov.au/our-work/infection-prevention-and-control/national-hand-hygiene-initiative/world-hand-hygiene-day>

³ <https://www.who.int/news-room/events/detail/2025/05/05/default-calendar/world-hand-hygiene-day---5-may-2025>

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ (2024/2025-47)

oluşturduğu rapor edilmiştir. Bu atığın en büyük bölümünü eldivenler oluşturmuştur.¹

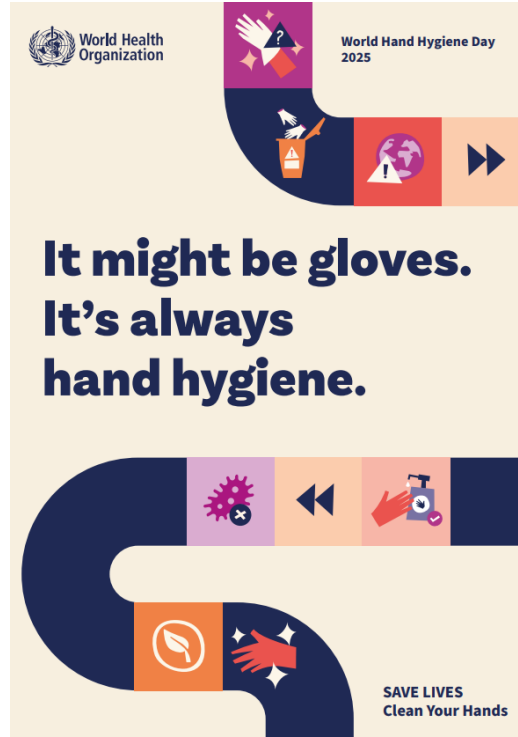
Sürdürülebilirlik ve Politika Desteği

Dünya Sağlık Örgütü'nün 2024-2030 Eylem Çerçevesi, el hijyeni uygulamalarını sağlık sistemlerinin planlama, finansman ve izleme süreçlerine entegre etmeyi; aynı zamanda WASH (su, sanitasyon ve hijyen), atık yönetimi ve enerjiye erişim gibi sağlıkla doğrudan ilişkili alanlarla bütüncül bir şekilde ele almayı önermektedir.

Dünya Sağlık Örgütü'nün hedeflerinden biri, **2026 yılına kadar tüm referans hastanelerde el hijyeni uyumunun izlenmesi ve geri bildiriminin ulusal düzeyde temel bir gösterge haline getirilmesidir**. Bu hedef, sağlık hizmetlerinin kalitesinin artırılması ve bulaşıcı hastalıkların önlenmesinde büyük önem taşımaktadır.³

Unutmayın ! El Hijyeni Hayat Kurtarır...

Unutulmamalıdır ki el hijyeni hem sağlık çalışanlarını hem de hastaları koruyan en temel uygulamalardan biridir. Sağlık hizmetlerinde görevli tüm çalışanların el hijyenini doğru zamanda ve uygun teknikle uygulamaları, hayat kurtarıcı bir müdahaledir. Bu doğrultuda, sağlık kuruluşlarının ve sağlık politikası yapımcılarının el hijyenini destekleyen yapısal ve eğitsel önlemleri güçlendirmesi büyük önem taşımaktadır.

Şekil 1. Dünya Sağlık Örgütü Dünya El Hijyeni Günü 2025 Yılı Orijinal Poster⁴

⁴ [https://www.who.int/publications/m/item/whhd-2025-main-campaign-poster-\(light\)](https://www.who.int/publications/m/item/whhd-2025-main-campaign-poster-(light))